

A.E. Baconsky: *Jurnal* Nu vom scăpa niciodată de impostori (I)

Datorită bunăvoinței d-lui Teodor Baconsky, am primit în iulie 2007 de la domnia-sa un caiet școlar, foi veline, gălbui și coperți tari, de culoare maro, nelegate, ci împreunate cu două verigi metalice. Pe prima copertă e tipărit: „Însemnări”, iar jos „Librăria Noastră” no. 1511/80 file.

Pe primele pagini (1-7), A.E. Baconsky a caligrafiat cu creion negru cuvinte, informații despre moții din Apuseni, inclusiv niște versuri și obiceiuri: Pagina 8 e nescrisă! Paginile 9-12 cuprind îndeosebi observații critice (note) despre opera lui Tudor Arghezi.

Începând cu pagina 13, apare textul a ceea ce vom numi conventional *Jurnalul* lui A.E. Baconsky, care debutează cu data: „17 Septembrie”, caligrafiată de poet pe filă sus, în stânga. Am stabilit, pornind de la datele următoare din *Jurnal*, că este vorba de anul 1961, adăugat de noi între paranteze drepte!

Textul *Jurnalului* e caligrafiat de poet cu cerneală albastră, iar scrisul este indiscretabil al lui A.E. Baconsky.

Jurnalul continuă până la pagina 60 inclusiv, adică 48 de pagini, când se întrebupe brusc cu aliniatul:

„7.III.963. Mă urmărește un îndemn pueril de a scrie o scrisoare către Gh.-Dej, solicitându-i posibilitatea de a călători în streinătate (oriunde, în afară Bulgaria!). Tentăția devine...”

Pe pagina următoare, (numerotată de noi „61”) apare un alt înscris cu pix albastru: „Lipsesc 25 foi”, adică, precizăm noi, 50 de pagini de *Jurnal*, fapt ce n-am izbutit să-l clarificăm, astfel că am apelat la înțelegerea și buna cooperare a drumului profesor Leon Baconsky, fratele autorului *Cadavrelor în vid*

– de la Cluj. Neavând dreptul și nici cunoștințele necesare, atestate de mărturii și documente, socotim potrivit să reproducem, în continuare, relataările domnului profesor Leon Baconsky, în speranța că și cele 50 de pagini ale *Jurnalului* baconskyan vor putea fi recuperate și publicate.

În încheiere, adăugăm unele precizări, să le zicem, de ordin „tehnic”, spre a evita orice neclaritate privitoare la caietul „Însemnări”: pe prima copertă s-a tipărit „80 file”, din care: 6 file cuprind cuvinte, note etc. amintite; 24 file – „Jurnalul” propriu-zis; 25 file lipsă – conform notei menționate, iar restul de 25 file albe există între coperți: în total 80 file!

Primele șapte pagini din *Caiet* au ca generic, „Cuvinte din terminologia moților aurari” (și alte cuvinte), caligrafiate cu creion negru:

Drei – gresie

Feliort – sfârșitul corridorului de mină

Gelil – fus; sucitor; cârjă

Glam – pământ lutos, argilos

Hontar – băieș care scoate piatra din mină

Holdină – morman de piatră rea

Macaret – sfredel cu care se gărește stâncă

Gozari – contrabandisti de aur

Almar – dulap în care se ţin vase mai scumpe de lut ori de sticlă

Baur – harnic, vrednic, muncitor

Codalb – om fățarnic

Dirlume – pentru toată lumea

Nimăra – pe nimerite (ex.: a zis și el cu nimăra)

Ninirat – răsfățat

Mădărit – dezmerdat, răsfățat (a mădări)

Săntirimb – cimitir

A zori – a se face ziuă [Pagina 1]

Nume moșești

Andru	<i>Stelele după care se orientează moșii: Luceafărul de seară Luceafărul de dimineață</i>
Aramă Boldură	<i>Dacă Norii merg spre miază noapte – va plouă Dacă merg spre Sud – va fi frumos.</i>
Brodea	
Condor	
Ditrea Drăgan Joldes Mareș Radeș Ursu	[Pagina 2]

*

Printre moșii care se ocupă cu lemnăritul sunt mai multe categorii:

Cercuitorii – cei mai săraci. Ei n-au decât un cal pe care încarcă 400-500 cercuri și pleacă prin țară de unde se întorc cu bucate.

Văsarii – cei care fac ciubere și doniți, Vidra, Ponorel, Scărișoara, Neagra.

Albacul – e centrul scândurilor, al grinziilor și lațurilor.

Bistra și Certege – fac sindrilile.

Muntele Găina – denumire dată după o legendă care spune că pe vremuri din *minele de aur* care erau acolo – la Vidra – a fugit o găină de aur care s-a așezat pe Munte sus.

Ea n-a putut fi prinsă. A zburat la Roșia Montană și de-atunci la Vidra nu s-a mai găsit aur.

Muntele Găina – separă comunele [Pagina 3].

Vidra de Sus de Bulzești. (E hotarul Moșului și al Crișanului).

Moșii (Vidrele, Ponorelul, Valea Arieșului Mare).

- Crișenii sunt cei din valea Crișului Alb.

*

Cântece Moșești

Bagă-te lună sub nor
Să mă duc unde-i mi-i dor
Bagă-te lună sub stele
Să mă duc unde mi-i jele.

*
* *
Pleacă-ți codre vârfurile
De-mi închide drumurile
Să nu vie relele
Domnii cu trăsurile.

Obiceiuri

La nașterea pruncului se dă o linguriță de *unsoare de urs* – ca să poată rezista vrăji-toarelor care umblă în jurul lui.

Dacă pe cineva-l cheamă *Ursu* nu-l va găsi moartea.

[Pagina 4]

Ursitoarele – Se crede că sunt 3 fete.

La nuntă – Băiatul căruia îi place o fată merge în pești cu un cunoscut al lui, la părinții fetei.

La moarte – În cimitir la capul mortului se pun brazi, iar după moarte moștenitorii pun în drum ulcioare cu apă, ca să bea trecătorii.

Vinu' trage la beție
Beția trage la somn
Lesne-apune-un cap de om
Ce-a zis Horia s-a'mplinit
El a fost dărăburit
Dimpreună cu Cloșca
Aci'n Alba –Julia
Când i-a ars ieșea o pară.
De se vedea peste țară; [Pagina 5]

Almar – *dulap pentru haine* [Caligrafie cu cerneală maro n.e.]

Avan – *crud, cumplit*

Antal – *poloboc, butoi mare*

Ceir – *pajiste, livadă*

Dalia – *floare de gherghină*

Drumar – *drumeț, călător*

Gudă – *curvă, femeie stricată*

Învășcut – *îmbrăcat*

Izvodi (a) – *născoci...*

Lotru – *hoț*

Luce – *lucește*

Modru – *chivu*

Pipirig – *rogoz*

Rug – *măciș*

Stanuri – *stânci*

Şargă – *cu păr galbui*. [Pagina 6]

Pe pagina 7 apar cuvintele: Pastel. Spre toamnă, toamna.

Pagina 8 nescrisă, albă.

[Pagina 9]:

„Cele mai de seamă premii italiene.

Viareggio: Marele premiu de 2 milioane lire.

Marino Moretti pentru povestirile sale apărute la Mondadori contra Pierpaolo Pasolini care cu volumul *Cènere di Gramsci* a mai luat – cartea sa *Una vita violenta*.

Tânărul și talentatul poet *Giorgio Caproni* – premiul de poezie pentru *Il seme de piangere*¹.

Villaroel – premiul special de poezie cu ocazia a 30 de ani de la înființarea Pr. Viareggio.

*

Fără nici un protest a fost exclusă candidatura lui Nabokov – rus alb, devenit autor american care cu *Lolita* candidase la pr. [emiul] V. [iareggio] internațional.

Arghezi – baroc în accepțiunea de multitudine și suprasaturație semantică – de aspirație spre linia [pagina 10] curbă, spre somptuozitate și simț acut al contradicției între spațiu și volum. Apoi e undeva o voluptate a (pietrelor prețioase = șters de autor!/giuvaerelor (cuvântul însuși e f.[oarte] frecvent) și a tuturor elementelor de bijuterie și ornament chiar în urât, în scabros, această dispoziție stabilește valori de cromatică și de forme cu analogii care transfigurează.

Există o înclinație spre orfevreria barocă cuprinzând și o concepție aparte asupra artificiului.

Asemenea lui Baudelaire, Arghezi e un poet al aromelor tari: (Bărăganul).

E un poet al volumelor și al tactilității pe care o cunoaște sculptura. În locul culorilor și sunetelor, în poezia sa trăiesc pipăitul și aromele. [pagina 11].

Îmbinarea de duioșie și sarcasm. De umilință și ironie – toate acestea vin din folclor și reprezentă, undeva într-un plan al originilor îndepărtate, elementele sufletești ale poporului nostru sau poate mai exact vehemența superbă eminesciană se con-

vertește în sarcasm, câștigă în simbol ceea ce pierde în măreție.

Arghezi – poet al *sensului personal* suprapus și al vocabularului, cuvintele transmise de el.

Poet al spațiului și intuițiilor spațiale:

A bătut în fundul lumii cineva...

Si să vedem în fundul noptii noastre...

Poet al abstracțiunilor:

Vecie albă în stâlpi și turle drepte.

frumusețea spiralelor candide.

Flori de m. [ucigai] = patima

Moralist+Fabulist.

[pagina 12]

Non est ornamentum virile, concinnitas,
Seneca, Epistole 115. (ap. Montaigne I. XXXIX).

Ori Arghezi a înțeles excelent în arta sa această cerință firească de *asimetrie*.

Turțuri de lumină

Vocabularul este surprinzător și abrupt: asociații de cuvinte neașteptate în cea mai severă logică.

[Aceste judecăți critice, precum și termenii estetici, versurile constituie „embrioul” eseului *Tudor Arghezi* din volumul *Poeti și poezie*, 1963, p. 57-76].

[Pagina 13] urmează „Jurnalul”:

În *Scrisoarea*, datată „Cluj, 10 oct. 2007”, domnul profesor Leon Baconsky arată că, în martie 1977, se afla, la Paris, lector de limbă și cultură românească la Sorbona și I.N.L.C.O., astfel că a reușit să ajungă în București abia la ceremonia înmormântării poetului.

„În aceste împrejurări, - scrise d-l Leon Baconsky – cred că misterul filelor „lipsă” din textul *Jurnalului* ce v-a fost oferit spre editare nu ar putea fi elucidat decât de către cineva dintre cei care vor fi manipulat manuscrisele respective, în timpul scurs de la *confiscarea lor* – se pare, cu un *Proces-verbal* contrasemnat și de tatăl meu, ca reprezentant al familiei (document care va fi, și el, în vreo arhivă oficială) – și până la predarea spre a fi prelucrate editorial.

Pierderea (?) acestei părți a textului în cauză este cu certitudine regretabilă, fiind

1. În Dicționar cronologia – *Literatura italiană* de Nina Façon, Doina Condrea-Derer, Andreia Vanci-Birtolon, 1974, p. 360 apare: „Giorgio Caproni culegerea de versuri *Stanze alla Funicolare...* (premiul «Viareggio») – anul 1952.

mai ales vorba de ecurile sufletești ale unui întreg deceniu – cel mai agitat și mai năpăstuit, probabil – din scurta existență a scriitorului. Excluzând însă, cel puțin până la proba contrarie, posibilitatea vreunei intervenții interesante, nu-mi rămâne decât să acuz, dezarmat, împrejurările ca atare și absurditatea unui context istoric unanim blamat...

Rămân, totuși, cu vaga speranță că măcar
peste alti, mulți, ani se vor ivi de pe undeva
și filele „rătăcite”, spre a împlini goulurile de
substanță ale acelora menite, pe semne, a li-
se substitui. Dacă nu vor fi fost încredințate,
de mult, focului a toate purificator!...

Leon Baconsky”

Dramaticele mărturii ale profesorului Leon Baconsky îndeamnă pe editorii operei lui A.E. Baconsky să întreprindă noi și stâr-nitoare investigatii...

17 Septembrie [1961]

După vacanță rurală, din nou în cetate. Azi s-a inaugurat casa memorială Bacovia, cu participarea unor confrății ai săi mai tineri. Am fost cu Clara și Milo Petroneau. După un discurs neutru, au evoluat câțiva barzi cu poezii omagiale care păreau să violeze cu insolență nevoia de singurătate a sărbătoritului:

Mai bine singuratic și uitat... mi-am zis și eu îngânându-l. Cimitirul pe care-l vizitărăm apoi era somptuos de miresme compozite și vegetație debordantă. Am văzut câteva monumente. Pallady în continuare obscur, Camil Petrescu mutat de către soție are o soartă mai bună bucurându-se de spațiu arbori și vecinătate extraliterară cum și un monument frumos – puțin cam sec ca și literatura lui. Ceilalți în devălmăsie, cu cruci umile de lemn sau cu altele de marmură nu prea mari și la fel de umile, stau în calea toamnei. Bacovia are un monument civilizat: o cruce stilizată – disimulată aproape – flori, chenar de beton, inscripție cu bronz.

În același sector un mormânt recent al lui Ion Barbu, despre a cărui moarte nu s-a scris nici un singur rând. Ce lași sunt literații! Și ce stupidă e broasca umflată înlăuntrul atâ-

Prof. S. G. K. Raman (1970)

După vacanța noastră, domnul nu se celebrează încă la casă. Își să închide casa munca pe Bucovina, și participă la unii concerte și băile noastre. În luna iunie aici în Cluj în teatrul O. P. Teatrul de la Cluj a evoluat cîteva proiecții ale propriei noastre case parțiale în violență și apărătoare revocă de stuprurătoare și înțeleptul său.

hai bone congratic s' u'it...

ni-en jor și ea reprezintă c. Compoziție
pe care îl reprezintă apoi în formă
de monument compozită a vegetației de bordure.
fa. în vîrstă calea morante. Pallady
a întindutușcăciună. Cineva încesca-
mită de către orice ar e o sortă mai
nouă tezaurului să de opere arborii
și recenșează calea morante cu și un
monument numas - pribină cauza sec-
te și boala fură lui. Bilele de la deose-
bie, cu crucea urmă de lemn sau cu
șlef de morante și pene mari și în
el de urmă, stau și celea foamea
Bacovia are un monument certi-
făt: o cruce și Ecce - disimulat
aproximație - flori, cheuri de beton,
descripție cu hrispă.

La sciasci scedde un momento
al cui Ton' Barba, dopo a com-

nucreate nu sună nici un singur rând, că
lăsi săptături! Să se înghidă o broască
uniflată și la mușchi astăzi contemporană! Nu
nu-a făcut un poet de vîndă să arătă
mat profund pe acest trăsucat materialie-
că din Balcanii și verbația românească. Când
noi măsurăm calegii săi sănătății fără ne să-
surprindem să-i cunoacă un rezolov
pe următoarele unei publicații. Monștrile liceea
să vorbească de ferme, omagiu și jocă și punctul descriptiv
față Prof. Dan Barbulescu. Să moartă moartea
scriselor cu acordurile obișnuite decurgere. Poate
vom fi săptămâni; un elogiu le va trebui să fie sănătății.

24. Sept. Turi nu-nu infiintă cu řtarea și Cionulescu
la Vatra Dornească într-o boala lui Baranya. Cionulescu petrecă și lojat de humor la moșul
Ador și se consideră plin de o ascunsă vîrstă, re-
ponzit pseudoanechistice printre vecinii săi
și ochi de nemăstăță. Vorbește multe despre amu-
ziu reflecările mamei Hărboiu bătrâne. E un a-
făleritul medioromân și un cotitură bolesnat
în prezentă de constată; doar un mediu de
femei nălăgădești petrecători, sau obțin
de cunoscere, pe care îl cunoscătorul său
faoste-benome.

Staunz, embracat elegant - ca un bulgar
trai cotire are o halda - reja vechime
pe Chisimode, perfecționată și în fond

tor contemporan! Nu mi-a fost un poet de inimă dar l-am stimat profund pe acest strălucit matematician balcanic al verbului românesc, căruia nici măcar colegii săi întru știință nu s-au învrednicit să-i consacre un necrolog în paginile unei publicații. Mormântul avea o cruce de lemn, improvizată și purtând inscripția: Prof. Dan Barbilian. O mâna anonimă scrise cu creionul chimic deasupra: Poetul Ion Barbu; un elogiu de nu stim unde venit.

24 Sept. [embrie 1961]

Iară m-am întâlnit cu Stancu și Cioculescu la Viața Românească în biroul lui Barsanga. Cioculescu prețios și lipsit de humor la modul celor ce se consideră plini de o asemenea virtute, ne povestea pseud anecdote sondând reacțiile noastre, cu ochi de nevăstuică. Vorbește mereu despre amor cu refulările unui Stendhal bâtrân. E un intelectual mediocru și un diletant cu pretenții de eruditie; într-un mediu de tineri analfabeti petulanți, sau obtuzi de carieră, pare pe bună dreptate un Sainte-Beuve.

Stancu, îmbrăcat elegant – ca un bulgar trăit câțiva ani în Italia – nega vehement pe Quasimodo, pretinzând că în fond el ar fi trebuit să mă traducă pe mine și nu invers, cum s-au petrecut lucrurile. Cu tot vocabularul său scatologic, e totuși un scriitor în care instinctul pentru artă se perpetuează cu tenacitate. Are și un orgoliu românesc care-mi place, deși simt că exaltă o realitate literară și pentru că se știe conținut în ea. Printre ceilalți confrăti de generație îmi pare a fi singurul scriitor.

Laudele zgomotoase pe care mi le aduc o seamă de bătrâni în societăți ce nu depășesc o duzină de oameni, îmi aduc aminte de o spirituală tertină a lui Saba:

*Gabriele d'Annunzio alla versiglia
vidi e corobbi; all'ospite fu assai
egli cortese, altro per me non fece.*

Azi e o zi splendidă de toamnă – e atât de cald încât dacă n-ai simțit boala din văzduh te-ai crede în plină vară. M-am plimbat cu Clara prin centru și am simțit o satisfacție văzând aspectul general al multimii:

Petrarca, Holdeberg, Jacopardi, Klaas, Spanoulis
Dui se vor mi ochi. Unde se vor toturi cehalii
mai mari? Und se vor vira se aducea in a doar
in secolul Atanasiu care domnescase in trei
punctele Europei? Teatrule deosebite
pot nu se laumotia orice standard* cu
fier. Iar ca muzica nu este binevoită
cine foloseste.

8.X.96. Sunt de făt de continuare. Am rea-
lizat zodia lunii care-mi să obțin deosebită
semnificație miei conformități cu integritate
mei morali după moartă; ca și poemul de forță.

(10) K. Gh. Ida Saloviciu m-a reu prefaclor un
planșă titrerie. Citeșc pe Quivescu - jocul pe
care le voi părea în fel săt exat
de dimensiunile cărții sale - și mă în-
grijesc o mulțime de teribile picturi care
modestume de frâne ascunse: nici o iubăciere
nici o desărăciere nici o drojdie - fățule și
doar o luptă urâtă războiu valoafiori.
- am aflat pe Mihai Bîrleyanu din m-a reu
ca orbă de curte care spunea cel Moș pleacă
nici să se întâlnească drumul celor doi
la cele patru numere de lucru.

De pat fiind contact cu băbușii
debarcă și leucenți. Am vîzut, mai mult,

Operele pe care le-a scris în cadrul revistei "Luceafărul" și în "Cuvântul românesc" sunt deosebit de bune. În cadrul revistei "Luceafărul" a apărut și o carte intitulată "Cuvântul românesc", unde se adună operele sale scrise în cadrul revistei. Această carte este o carte foarte interesantă și deosebit de bună. În cadrul revistei "Luceafărul" a apărut și o carte intitulată "Cuvântul românesc", unde se adună operele sale scrise în cadrul revistei. Această carte este o carte foarte interesantă și deosebit de bună.

H.R. Am omplorit doar cui de vîntă lucru-
reflexă, de scris acasă, de organizare
reflexivă, de amără și mînerii maternale;
probabil că va mai trebui să împăre
multă vreme pentru a cecilimbi totușo-
rândură secreta, pe care faptul de a fi
trecut în lume și vînat în lume și o
vîrstă mai puțină decât foatele zile
apăzor condore în expediția Transylvaniei
la Sibiu sau la evenimentele extremități male
s-a mai putut întâmpla în o a doua
revistă oligoniu: și poate fi tratat (!)
în patru luni producător acasă
făcându-i să pară și fi foarte apreciate
ca "lumini și amuzante".

Te fapt ce patate am conis? Sun
jur n-ai fi pe se să răspund la o ade-
marie întrebare, iar cum e ceea ce
cărțile mă întrebă în răspuns?

oameni cu ținută urbană, îmbrăcați cu acuratețe europeană – uneori chiar cu gust. Am progresat sub acest aspect și, oricum, e bine.

3-X-961

De 3 zile stau în pat cu piciorul pe o pernă reeditând atitudinea eroilor negativi din filmele noastre despre americani care tratează afaceri, stând cu picioarele pe birou. Flebită i se zice acestei boli care mă enervează îngrozitor mai ales prin imobilizarea ce mi-o impune. Nu mi-a plăcut niciodată, nimic mai mult decât hoinăreală pe străzi, prin periferii, prin orașe îndepărstate – pe oriunde. A sta în pat e de aceea și mai stupid.

Ieri am primit vizita lui Rău și Stoica; mai târziu a trecut Petroveanu. Le-am citit primilor doi din Saba și i-am ucis. Totuși poezia nu rezidă din metaforă ci în acel flux afectiv care paralel cu timpul e dincolo de orice contingență categorială. Fără început și sfârșit, fluidul acesta e luminat fragmentar de poet care proiectează asupra lui o fașie de raze, delimitându-și propria sa dimensiune. Ca și timpul care moare ca *timp istoric* și se perpetuează ca *timp în sine* – contradicția acestor ipostaze e însăși esența lui – fluxul poetic cu cât se materializează cu atât pierde și dimpotrivă cu cât e mai inefabil e mai aproape de perenitate păstrându-și capacitatea de a se materializa iluzoriu în fiecare epocă, de a tresări în viziunea oamenilor acelei epoci ca o himeră a propriului lor univers sufletesc. Poetul care a reușit să se integreze în acest flux a pătruns în Nirvana!

*
* *

Citesc tot mai puțin pe Goethe, Byron, Pușkin – chiar și pe Dante. Tot mai adesea Petrarca, Hölderlin, Leopardi, Keats, Spaniolii, îmi revin sub ochi. Prin ce sunt totuși ceilalți mai mari? Dar sunt oare într-adevăr sau e doar un snobism străvechi care alimentează inerția judecăților inexpugnabile? Teoretic și didactic pot și eu demonstraoricând „*titanismul*” lui Faust. Rămas singur însă caut băiguielile lui Hölderlin.

8.X.961

Stau în pat în continuare. Am recitat *Zodia Cancerului* care-mi dă întotdeauna sentimentul unei confruntări cu îndepărtații mei moși după mamă; ca și poemul lui Soimaru.

10.X.961

Din Sadoveanu m-am cufundat în plină istorie. Citesc pe Giurescu – zilele pe care le voi petrece în pat sunt exact de dimensiunile cărții sale – și mă cuprinde o melancolie teribilă pentru acea succesiune de drame ascunse: nici o izbucnire, nici o dezlanțuire, nici o tragedie – totul e doar o luptă surdă împotriva vicisitudinii. L-am iubit pe Mihai Viteazu dar m-am reîntors ca întotdeauna spre Ștefan Cel Mare plecându-mă să sărut pulberea drumurilor colindate de cele sapte umbre ale lui.

*
* *

În pat fiind constat că totuși trebuie să lucrez. Am scris, mai mult zgâriindu-l pe hârtia prea generoasă, un articol pentru *Gazeta literară*. Era comandat de Paul Georgescu carele însă mi se pare că mi-l va amâna – ca deobicei temându-se să nu-l supere pe Beniuc prin publicarea numelui meu. Cumplit se mai teme această biată vîtă pentru măruntele sale privilegii. De ce uită oare vechiul nostru proverb: *de ce te temi nu scapi?*

11.X.[1961]

Am împlinit doi ani de viață bucureșteană, de scris acerb, de singurătate reflexivă, de umbră și mizerie materială; probabil că va mai trebui să ispășesc multă vreme pedeapsa pecetluită într-o sentință secretă, pentru faptul de a fi creat în Cluj o viață literară și o revistă mai bună decât toate cele ce-au apărut cândva în capitala Transilvaniei. Ba chiar din deșeurile activității mele s-a mai putut înjgheba și o a doua revistă clujeană: și putea fi iertat (!) cel puțin pentru producerea acestor deșeuri care par a fi foarte agreate la Cluj și aiurea.

De fapt ce păcate am comis? Singur n-aș ști ca să răspund la o asemenea întrebare. Dar oare e cineva capabil să găsească totuși

un răspuns? Am auzit – spre totala mea nedumerire – că mai sunt și grav acuzat de a duce o viață „*prea izolată*”. I-am scris lui L. Răutu explicându-i că pe un neinvitat nu-l poți învini oricum de... absență! Dacă-l excluzi din viața publică n-are nici un sens să-l mai bănuiești de izolare. Confrătii mei au tot ce le trebuie: și mașini elegante și bani și glorie și călătorii în străinătate și onoruri sociale. Ce mai vor? În orice caz eu care n-am nimic nu văd de ce i-ași mai deranja.

13.

Am văzut în Contemporanul un mare portret al lui Argezi cu soția lui – semnat de Baba. Nu mi-a făcut absolut nici o impresie. Nu numai pentru absurdul anacronism al artei de a picta – după Ciucurencu, acest pictor ar fi trebuit să arate altfel – dar chiar judecându-l încadrat în spiritul realiștilor francezi din secolul trecut, tabloul e plat. În orice caz nu are nimic din expresia lui Argezi și e trist că totuși nici acest mare poet nu-și va lăsa imaginea într-o creație de talia lui – ca odinoară Gongora în portretul lui Velàsquez. Acum înțeleg de ce bătrânlul (și cochetul „*intervertit*”) Whitman se apucase, până la urmă, să-și facă singur chipul, nereușind bineînțeles. Boala mea dă semne de clementă. După o prea nemîșcată zăcere, chiar și a umbla câte puțin prin casă, și se pare o imensă fericire.

15.X.961

Duminică. Am avut la masă pe Gurgianu, Felea și Popescu. M-am scutat din pat ca să stau împreună cu ei dar nu m-am mai putut simți ca odinoară când îi primeam la Cluj. Cei trei ani au început să încetozeze văzduhul alienându-i transparentă. Mi s-au părut mai blazați, mai abulici, mai gospodari, mai întorși fiecare spre lumea propriilor sale interese, mai împăcați – cel puțin aparent – cu exigențele de fier ale conformismului, căutând parcă un modus vivendi al poeziei ca navigația lipsită de primejdii. Poate că au și dreptate; poate că au dezbrăcat armura donquijotescă moștenită și încă o vreme păstrată ca omagiu amintirii celui ce fusesem printre ei. Nu sunt decât trist, cu sufletul bântuit de himere antagonice. În fond nu am dreptul

de a modifica destinele fie și ale acelora pe care ani de zile m-am străduit să-i port spre orizontul propriilor mele halucinații. De acum tacere – Dominus vobis – cum!

* * *

Arghezi s-a întors dintr-o îndelungată sedere în țara lui Wilhelm Tell și azi Veronica l-a vizitat împreună cu Rafael Alberti, traducătorul său. A aflat de la el un episod de un comic absurd: cartea lui în franțuzește trebuia să apară la Gallimard. Totul era rezolvat de traducătorul său Luc-André Marcel, dar în ultima clipă intervenția unui penibil gafeur de la legația noastră – vreun ilustru atașat cultural desigur – a spulberat orice sansă. Păgubosul personaj s-a oferit să contribuie bănește la editarea cărții și acest fapt l-a șocat pe editor inculcându-i teama de a nu servi unui scop de propagandă și făcându-l până la urmă să refuze, eschivându-se. Bine, zic rușii: ycuysvedubveu gypak onachee bpara! (un prost serviabil e mai periculos decât un dușman!)

19.X.961

Observ la tinerii poeți – la cei talentați și chiar și la cei completamente lipsiți de talent – un nou tip de inflație verbală: după ce tinerii generației sale debordează de cuvinte sonore din recuzita maiacoskiană – eu însumi am la activ câteva asemenea experiențe nefericite! – cei de azi debitează cu voluptate tot soiul de abstracțiuni din limbajul filosofiei sau din cel al fizicii, chimiei etc. Cuvântul suprem e *luciditate* poate să-și imagineze oare cineva că exaltarea *lucidității* și aglomerarea poeziei cu felurile metafore abstrakte a căror ticluire intelligentă le lipsește completamente de emoție și spontaneitate, e apanajul *poeziei moderne*? Dealtfel regret profund faptul de a fi introdus în circulație această noțiune plină de echivoci generoase pentru impostorul de tip nou! Un telefon de la Milo Petrușeanu]: a murit Sadoveanu! Dimineața aceasta superbă de toamnă i-a închis pleoapele încet ca într-un somn. N-a fost moarte ci un fel de stingere lentă, spun apropiatii săi. Ca într-un ritual din *Creanga de aur*; moartea l-a

cunoscut după toate cele ce nu mai erau în locul unde prisosiseră – l-a observat într-o oglindă răsturnată în negativ.

Se duc marii bătrâni – rămâneam noi,
bolnavi și sleiti în lupta cu fantosele!

21.X.961

Astăzi are loc înmormântarea lui Sadoveanu. Îmi pare rău că încă nu pot ieși din casă ca să mă amestec în uriașa mulțime ce-l va însobi la Cimitirul Bellu; Clara s-a dus să-l petreacă. Clujenii vor fi și ei.

E o zi posomorâtă de mâhnire tomnatică și toate îndeamnă la reculegere. Mă uit pe geam la turtele bisericii vechi din spatele blocului meu și la imensul dud pe care-l iubise Pallady, alt poet al sufletului Moldovei și mă simt cu întreaga-mi ființă apartinând acestei generoase genealogii de visători. Îmi aduc aminte de dealurile acelea ondulate cu melancolie, peste care vântul răsăritului și o suflare de miazănoapte venind la sfârșitul lui Octombrie îmi înfioraseră în copilărie, fruntea și văd prin ceată pilcurile de salcâmi îngălbeniți în câmpuri și tufele de cătină de un cenușiu violet! Toate au ochii deschiși în amintirea mea. Îmi amintesc de cele două vizite la Sadoveanu când bătrânul aed vorbea de Moldova și-mi prezicea mie care tăceam pierdut în unul dintre marile fotolii ale salonului său, un viitor de poet însemnat al acestei țări. Vorbele lui erau puține și cîntărîte pe o balanță în formă de portativ. A fi poet al acestei țări mi-a apărut poate atunci prima oară, ca un destin sublim și n-am simțit, multiplicat, îngenunchind la mormintele rătăcite în iarbă, ale tuturor celor care-au murit pentru ea din cele mai vechi vremuri și până la primăvara lui 1945: Și mi-a revenit în memorie tragicul leit-motiv al istoriei noastre „arzând și prădând”, și apoi noile construcții ale Iașilor unde noi și frumoase blocuri se întâlnesc cu membrele atâtore case pierite în războaie. A căuta toate acestea și a tălmăci lumii sufletul acestei țări, e mai mult decât a trăi. Și toate la moartea autorului epopeii noastre naționale despre care odată, într-un depărtat viitor, urmașii nici nu vor ști dacă a fost sau nu a fost decât un duh de legendă veche.

mai vagăt caea pe Belvedere să sterească
Kunzen și nu în acu antisipat, și aleasă
în blocajul doar preajma lui sunt foarte
impozante dar un element de respect pentru
tradiție belvedre și ne pregeudicează dincolo
cu mei recchi donci angajați moștenire de artă.
Pentru ceea ce vorsta o va avea și Capse
aceste și decanentele bisericii Bucureștiene
și răspândă care au nescris vorbele plăcute vom
recopri și astfel că decorațiile legate de teatrul
Bucureștilor, conțin, vor apărea și așteptăm
că de 50 la sută, vor fi scris multe, după cum
vor putea spune cu exactitate ora pe care vom
memoriza de la un salaj pastoran băsău sau
de la locuitorul lacustris!

25. 6. An fuit să vizite la Veneția și îles. În
zile lor n-a ieșit de la casa sa, săptămâna trecută,
când așa tot se urmărește. S-a prezentat încă
în fel de pașnicuri, moartă, predate de liceul
de la judecătore - atunci făcându - cu mici difese
la istorie fotografără. Că totuști și gol median
cineva să le poată săvârși astăzi ceea ce
ceea care conduce, nu înțelegește decât că
toate aceste domenii trebuie să răbdă și să vorbească
- căci lumea trebuie să se confrunce, ca
acei și razboiu exceptii - Vîză mea ideală,
nu o pasăre nobilă, nu și o floare - nu
strob, văduvă sau ptelenică, multă cibă
gușă. Si deosebit de ei, de căleșele lor
în uniformitatea care te păstrează sau în
te protejă, te protejează sau te reagă
fără respectare alicui mai elementar adesea
sau principiu de conținut. Totul e

sub 20 de la încreștere și încălcărare și
înțele său moale orizontală nu se pot
împinge în profunzimea cernetelor, ale căror ușoare
cărădei nu face la căldură de fier în ac
și au unghiuri bune între ei și astfel ce rezultă o
îndepărtare și apărare. Ușile sunt capătante cu flăcă,
atât în sensul în poalele peneșilor și cernetele
îndepărtării, care în ceea ce restă de tiră în
afara locurilor cernedei, sălăbată sau adesea atât
că la gura gărzii este altătră care le-a lăsat
înălțat pe bâstine. Înălță o rafinată de vînt în
îndepărtării și manevrările și măsurările

1. X) Am obținut astăzi foile cu urmă documentele ulterioare de congresul XXII - și l.C.15. Afi scrierile a publicat decurzant de cinci zile și cum bogaș este, l-am petrit pe un flor, ca un frunzec, făcut din o ramură pe spatele ecclaziului, și ea nu perfă de măsliniu vâlăduie, și atunci elevații amintesc în schimb că sunt doar și sănătoși, sănătoși și puternici, cum și vor fi extremitat odihnitoare pe bătrâni și acapul marilor oratori din autoritate.

Cet le proprietar am putut fi ordonat
moare să slăvesc pe Balan fără a fi
că dozajat un asasin! Se spune că ar
aruncă în înțelege; un altu ce domnul să ar

La radio se transmite simbolic *Trio în amintirea unui mare artist* de Ceaicovski. E greu să te lași copleșit de viciștudine; a învinge totul, a te împlini pe tine însuți când a acceptă înseamnă a împlini o poruncă a tuturor, e obligatoriu! Drumul continuă serpuind și pierzându-se înainte în lumină și negură.

24.X.1961

Azi am îndrăznit o timidă ieșire din casă; am mai găsit încă pe marginea lacurilor frunze aurii căzute prin iarba de curând, cu niște conduri pierduți de o prințesă fugită departe.

Am văzut cum pe Boulevard se demolază Muzeul Simu și m-am întristat. E adevarat că blocurile din preajma lui sunt foarte importante dar un elementar respect pentru tradiție trebuia să ne împiedice a demola cel mai vechi dintre muzeele noastre de artă. Aud că aceeași soartă o va avea și *Capșa* ceea ce e deasemenea trist. După atâtea incendii și războaielor care au mistuit orașul, dacă vom risipi și ultimele edificii legate de istoria Bucureștilor, când vom afirma că așezarea e de 500 de ani, vom risca mult; dușmanii vor putea spune că vechimea era pe vremuri mărturisită de un sălaș păstoresc dacă nu doar de locuințe lacustre!

25.X.961

Am fost în vizită la Veronica și Milo. Era ziua lor și se adunaseră scriitori diversi printre care am stat ca un rătăcit. S-au povestit fel de fel de cancanuri mărunte; punctate de Paul Georgescu – eternul tactician – cu mici inflexiuni de ironie protozoară. Ce trist și gol mediu. Oameni duși de grija salvării unei existente ceva mai comode, naufragiați din cele mai [varii] domenii diletanți subtili și volubili – iată lumea literaților contemporani, cu mici și rarissime excepții. Nici un ideal, nici o pasiune nobilă, nici o flacără – în schimb, viața lui Boelinski, multă chibzuință. și depinzi de ei, de calculele lor în conformitate cu care te publică sau nu te publică, te proclamă sau te neagă fără respectul celui mai elementar adevăr sau principiu de conduită. Totul e sub zodia lucidității și a incertitudinii și

chiar viața sau moartea oamenilor nu se pot sustrage complicatelor exigențe ale oportunității. Cartea mea zace la editură de peste un an și nu reușesc nici măcar să aflu ce rațiuni o împiedică să apară. Ușile sunt captonate cu pâslă, nici un sunet nu poate pătrunde în enigmele imbecilității, nici un cuvânt rostit de tine nu află ecou undeva. Văd tot mai adesea atârnată la geam eșarfa albastră care l-a consolat pe Esenin. și văd o rafală de vânt învârtindu-mi manuscrisele și mistuindu-le în neant.

1.X.[961].

Am citit câteva file în sir documentele uluitoare ale congresului XXII – al P.C.S.U. Azi Scânteia a publicat discursul de concluzii al lui Hrușciov. L-am citit cu un fior, cu un frison. Acest om va rămâne pe efigia secolului XX ca un profil de medalie sublimă. E atâtă elevație umană și etică în acest discurs al său, încât te cutremuri cum se vor fi cutremurat odinioară cetățenii la auzul marilor oratori din antichitate! Comunismul aşa cum l-am deslușit în cuvintele lui Hrușciov e într-adevăr un ideal demn de suprêmele aspirații ale omului.

Cât de încrezător am putut fi indus în eroare să slăvesc pe Stalin fără a ști că elevez un asasin! Se spune că ar avea și merite; nu știm ce dimensiuni ar putea avea meritele capabile să compenseze însăspăimântătoarele crime pe care le-a comis. Oricum, să-l judece istoria care nu greșește niciodată.

*
* * *

Mă urmărește singurătatea cu o umbră care amenință să se materializeze. E a mea în întregime și iată-mă răsfățat de voluntările ei. Dincolo de himera care mă bântuie cu o pedeapsă veche, am anunțat la orice veleitate socială, la orice orgoliu și m-am întors tăcut spre mine însuși. Doresc sănătatea și mai doresc pâinea cea de toate zilele – atât, ca să pot colinda pe jos lumea cântărind-o în dragoste și risipă, mânăindu-mă cu umilință generoasă a celor născuți întru' anonimat!